Metoder og verktøy KS Policy lab

KS FoU

ComteBureau

AGENDA KAUPANG

Introduksjon

Dette dokumentet gir en oversikt over metoder og verktøy til bruk i Policy-lab-prosjekter. Metodene og verktøyene er dels hentet inn som fagverktøy fra tjeneste- og systemdesignfeltet, og dels utviklet med høy grad av skreddersøm for Policy-laben.

Utvalget av metoder, verktøy og deres roller i møte med de varierende behovene som oppstår i ulike Policy-lab-prosjekter, er utviklet og testet gjennom prosjektet «En interessebasert skolehverdag». Her har det blitt tydelig hvilke dynamikker, som problemforståelse, gruppedynamikk, ekspertfelt og reelle erfaringer, som gjør ulike verktøy relevante til ulike tider i prosessen.

Et godt eksempel på dette er spørsmålet om når prosessen er moden for å kartlegge sammenhengen mellom regulatoriske rammebetingelser og utfordringen slik den oppleves av innbyggere og kommunen, samt hvordan en slik kartlegging bør gjennomføres. For mange som har tett kjennskap til utfordringen gjennom eget arbeid eller i møte med berørte innbyggere, er det ikke nødvendigvis åpenbart hvordan dette henger sammen med et regulatorisk og virkemiddelbasert perspektiv. I slike situasjoner, som ligger tett opp mot Policy-labens rolle, er verktøyene tilpasset for best mulig å tilrettelegge for læring, utforskning og utvikling av ny praksis.

Følgende utgjør tre grunnleggende egenskaper ved Policy-labens metodearbeid:

Det er **praksisnært**, slik at læring hentes fra konkrete handlinger og erfaringer.

Det er **iterativt**, slik at man stadig justerer kursen basert på kunnskap som kommer frem underveis.

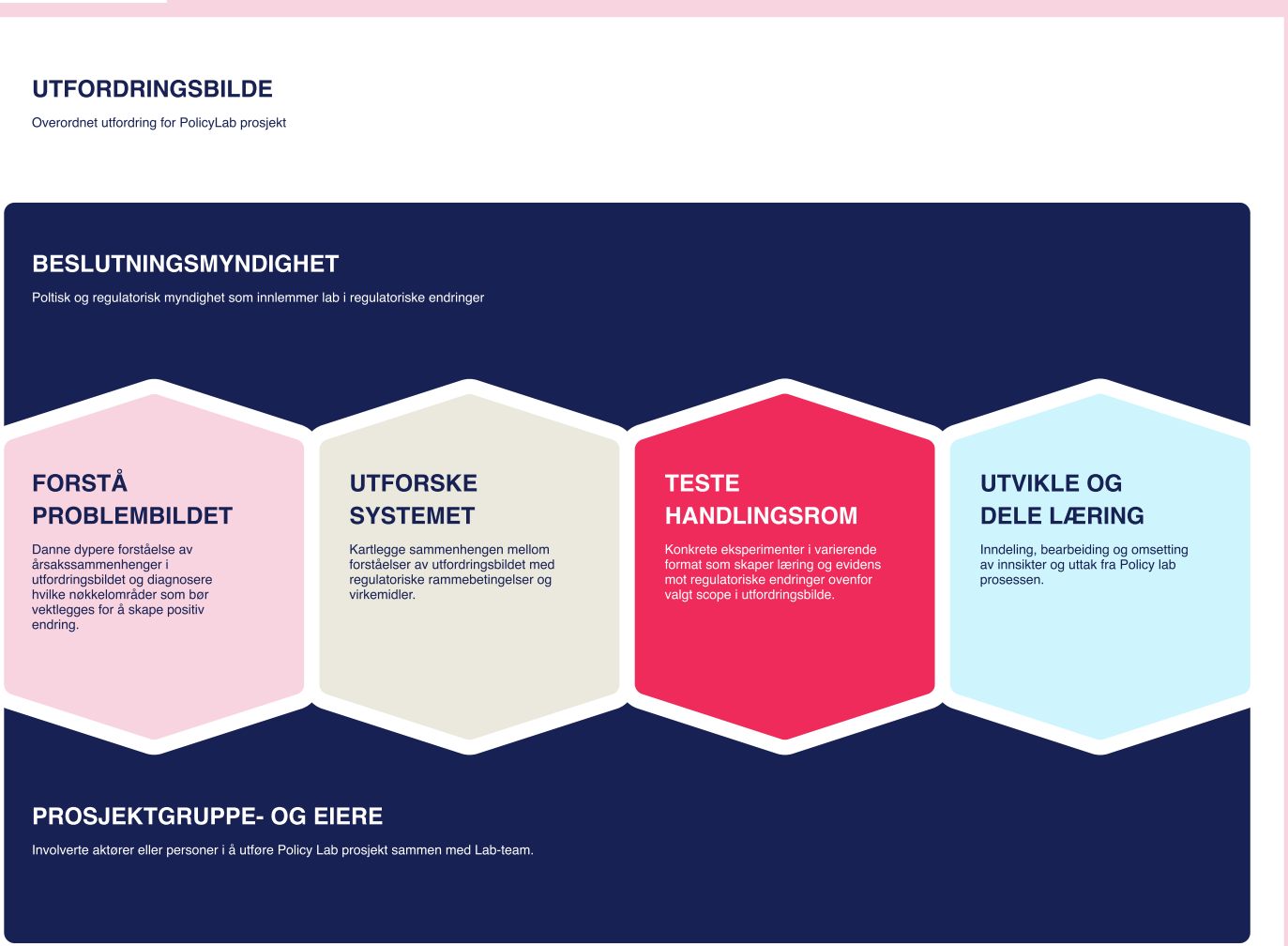
Og det er **utforskende**, slik at forslag og tiltak utvikles for å lære, ikke for å konkludere tidlig.

Metodemodell

Utfordringsbildet, prosjektgruppen og beslutningsmyndigheter utgjør essensielle bestanddeler som må være på plass for at Policy-laben skal kunne arbeide med policyendringer.

Forståelse av problembildet, systemutforskning, testing og deling utgjør kjernen i aktivitetene i Policy-laben, og de ulike verktøyene følger derfor denne firedelte inndelingen av metodemodellen.

Det er viktig å påpeke at inndelingen av verktøyene ikke er lineær, og at de ulike leddene kan foregå samtidig og i ulike rekkefølger gjennom Policy-lab-prosessen.

Metodemodell

Forstå problembildet

Målet er å utvikle en dypere forståelse av årsakssammenhenger i utfordringsbildet, og å diagnostisere hvilke nøkkelområder som bør vektlegges for å skape positiv endring. Diagnostiseringen handler i mindre grad om å definere løsninger, og i større grad om å avdekke hva som gjør utfordringen krevende, hvem den påvirker, hvilke holdninger og hendelser som bidrar til at den oppstår, hvilke konsekvenser dette har, og hvordan vi ønsker at situasjonen skal utvikle seg.
Selv om regulatoriske elementer kan inngå i diagnostiseringen av utfordringsbildet, er disse ikke hovedfokus i denne fasen.
Diagnostiseringen handler først og fremst om å etablere en helhetlig forståelse, som kan bidra til å avgrense et tydelig «scope», og som senere kan undersøkes nærmere med et regulatorisk blikk.

Verktøy som inngår i arbeidet med å forstå problembildet:

- Regulatorisk friksjonskartlegging
- Problemdiagnose
- Aktørstemme og praksisnære narrativer
- Tolkning av rammer og virkemidler

Utforske systemet

Målet er å kartlegge sammenhengen mellom forståelsen av utfordringsbildet og regulatoriske rammebetingelser og virkemidler. Denne kartleggingen utgjør fasen der regulatoriske spørsmål håndteres eksplisitt, og der eksisterende rammebetingelser som er relevante for utfordringen og ønsket endring undersøkes, utfordres, tolkes, justeres og videreutvikles. Gjennom kartleggingen utforskes konkrete koblinger mellom policy og kommunale samt brukerorienterte problemstillinger. Disse koblingene danner grunnlag for hypoteser om hva vi kan lære videre gjennom eksperimentering.

Verktøy som inngår i arbeidet med å utforske systemet:

- Systemkart
- Regulatoriske kjeder
- Hva hvis-øvelser
- Samhandlingsanalyse

Teste handlingsrom

Denne fasen innebærer konkrete eksperimenter i varierende format og skala, som skaper læring og evidens om utfordringen og dens regulatoriske årsakssammenhenger. Eksperimentering foregår gjennom hele Policy-lab-prosessen, og skal bidra til læring om hva utfordringen er, hvordan den oppstår, hvilke tiltak som kan være relevante, og hvordan ulike tiltak påvirker andre aktører i systemet rundt. Denne kompleksiteten avdekkes gjennom å prøve og lære i praksis. Eksperimentering forstås i større grad som en kapabilitet enn som en fast strukturert fremgangsmåte. Den tydeliggjør skillet mellom diskusjon og teori på den ene siden, og reell, utforskende testing i samarbeid med berørte innbyggere og aktører på den andre.

Verktøy som inngår i arbeidet med å teste handlingsrommet:

- Småskalaforsøk
- Bord- eller feltsimuleringer
- Hypotesetesting
- Forsøk med alternative virkemidler

Metodemodell

Utvikle og dele læring

Læring skjer ikke av seg selv; den må innhentes, bearbeides og omsettes. Dette er et særskilt ansvar for en Policy-lab. Innhenting og bearbeiding av læring må derfor skje kontinuerlig gjennom hele prosessen, slik at funn, innsikt og foreløpige konklusjoner kan bidra til å løfte arbeidet videre.
Dette legger samtidig til rette for en mer effektiv deling av læring – både for å involvere og forankre aktører i prosessen, og for å oppsummere og videreføre resultater inn i konkrete policyforslag.

Verktøy som inngår i arbeidet med å utvikle og dele læring:

- Læringsnotater
- Mønsteranalyse
- Regulatoriske innsiktsark
- Overleveringsdialoger

Verktøykasse 1: Forstå problembildet

Forstå problembildet:

Regulatorisk friksjonskartlegging

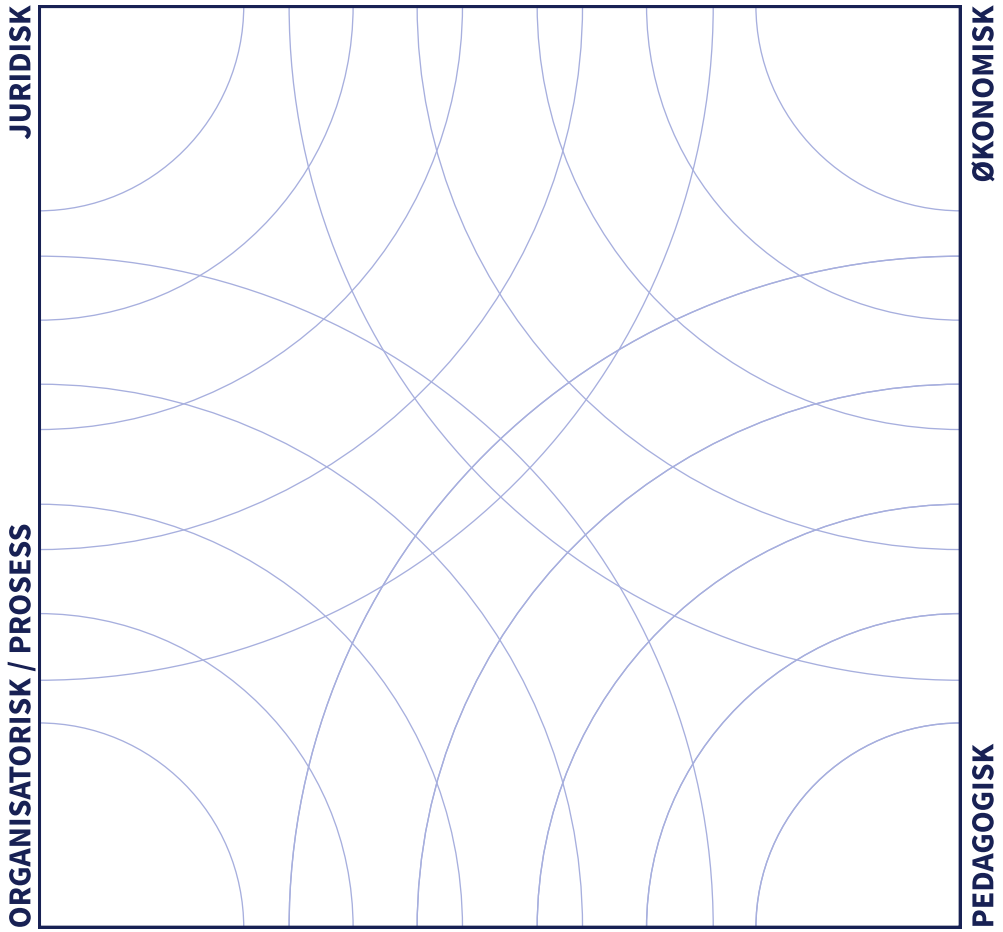
Med utgangspunkt i utfordringsbildet, handler kartleggingen om å peke på konkrete mønstre som fører til at problemer oppstår.

Dette kan enten bestå av hindringer som står i veien for at en ønsket situasjon oppnås, eller årsakssammenhenger (regelverk, tolkning, styringssignaler, praksis og organisering) som gjør at utfordringen blir til.

Formål	Kontekst	Uttak
Overordnet kartlegging av strukturene som fører til utfordringer som skal bearbeides i policy lab.	**I workshops.**	**En bredere forståelse av mekanismer, avhengigheter og tilknyttede elementer som bygger under utfordringsbildet.**

Dette kartet tar utgangspunkt i kategoriseringen av virkemidler (juridiske, organisatoriske, økonomiske og pedagogiske) for å skape et spekter der årsakssammenhenger kan kartlegges. For eksempel: Hvilke juridiske årsaker medfører overbelastning i hjemmetjenesten? Hvordan møter organisasjonene på disse jurdiske årsakene?

Målet med kartleggingen er å forstå årsakssammenhenger og mønstre, fremfor konklusjoner og løsninger.

Forstå problembildet:

Problemdiagnose

Problemdiagnosen er en videre nyansering av problembildet. Der vi for eksempel kan anerkjenne Ungt utenforskap som en overordnet utfordring, er det mange undeliggende utfordringer som utgjør det totale bildet. Dette bildet er som regel komplekst og flerfasettert. Problemdiagnosen handler om å sammen utforske, kartlegge og peke på hva de underliggende utfordringene består av.

Formål	Kontekst	Uttak
Peke på konkrete problemer som er avgjørende elementer i utfordringsbildet.	**Underveis eller etter workshopøvelser, eller som skrivebordsøvelser for innvolverte personer for å peke på egen forståelse av problem.**	**Konkrete beskrivelser av problemer i utfordringsbildet, som kan bearbeides videre i policy lab prosessen.**

Et enkelt verktøy for å igangsette problemdiagnosen er utfordringsbeskrivelsen. Skjemaet kan fylles ut i forkant av- eller underveis i prosessen. Med utfordringsbeskrivelsen får hver involverte person beskrive problemet fra sitt eget perspektiv, og muligheten til å peke på hva de tror er de viktigste utfordringene, hvorfor de blir til og hvilke konsekvenser det har.

Hva er utfordringen?

Hva skjer som er et problem? Beskriv konkret og enkelt.

Hvem gjelder det for?

Hvem blir påvirket av problemet – for eksempel unge, ansatte, pårørende, andre?

Hva er konsekvensene av problemet i dag?

Hvordan påvirker dette dem det gjelder akkurat nå? Hva blir resultatet for dem?

Hva tror du er grunnen til at problemet oppstår?

Hva handler det om? Er det en regel, en praksis, en måte vi har organisert oss på, noe som mangler – eller noe annet?

Forstå problembildet:

Aktørstemme og praksisnære narrativer

Der problemdiagnosen peker på utfordringene, skal aktørstemmer og praksisnære narrativer beskrive nøyaktig hvilke opplevelser som utfordringene resulterer i. Dette kan ofte ikke antas, og de ulike erfaringene blant brukere, ansatte og andre må hentes inn gjennom intervjuer, spørreskjemaer eller observasjoner. Denne dataen kan videre kobles på problembildet for å vise til hvilke utslag det har på involverte personer.

//1

Bruker- ansatt og aktørreise for å beskrive hvordan problem utarter seg.

//2

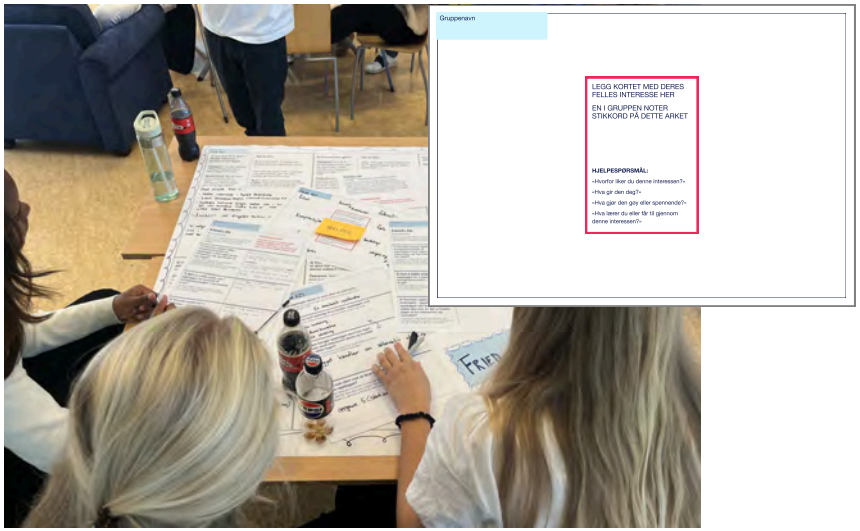
Kartleggingsark der ungdom beskriver hvorfor temaer interesserer dem

Formål	Kontekst	Uttak
Hente inn erfaringer, opplevelser, tanker og følelser fra brukere og aktører som har egne erfaringer fra systemet.	**Intervjuer, workshops eller spørreskjemaer.**	**Illustrerende sitater, symptomer og konkrete smertepunkter som kommer fra utfordringsbildet og som gir evidens for omfanget av scope i policy lab prosessen.**

Aktørstemmer kan samles på forskjellige måter avhengig av hvem og hva det gjelder. Det kan for eksempel peke på konkrete årsaker til at ungdommer opplever at skolen er irrelevant eller uinteressant. Det kan også være en beskrivelse av handlinger og opplevelser gjennom et tidsforløp (brukerreiser). I hvert tilfelle handler det om å danne en ærlig og virkelighetsnær beskrivelse av brukeres, ansattes og aktørers opplevelse av situasjonen.

//1

//2

Forstå problembildet:

Tolkning av rammer og virkemidler

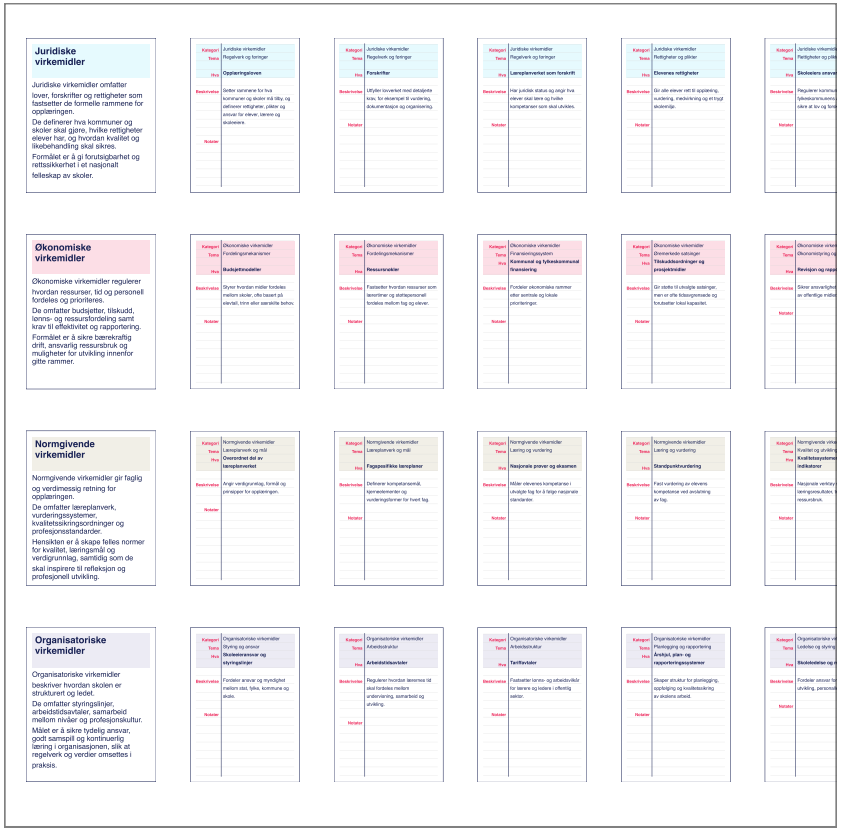
En kjerne i å kartlegge problembildet fra et regulatorisk ståsted er å utforske hvordan virkemidler. Lover, forskrifter, veiledere og styringssignaler bygger opp under utfordringene. Tolkningen av virkemidler har mye å si for hvordan virkemidlene faktisk blir til reelle utfordringer, der det må undersøkes hvorvidt disse føringene er relle (de tolkes riktig, og er utfordrende i seg selv), og hvilke som kommer fra tolkning og som derfor er mer organisatorisk eller normgivende av natur.

Formål	Kontekst	Uttak
Dykke dypere inn i virkemidler som henger tett sammen med utfordringsbildet, og forstå hvilken innvirkning de har.	**Workshops.**	**En nyansert og forankret forståelse av det regulatoriske landskapet som støtter under utfordringsbildet, som videre kan bearbeides målrettet mot policyendringer, eksperimenter og forslag for positiv endring.**

//1

Utsnitt fra forhåndsdefinerte virkemidler som kan kartlegges for å forstå hvilke som utgjør relle føringer og hvilke som utgjør tolkningstradisjon.

Kartleggingen kan gjøres mest effektiv dersom det er gjort et godt forarbeide med å samle ulike virkemidler og rammer som eksisterer i dag. Ut fra dette kan det fokuseres eksplisitt på å kartlegge hvilke virkemidler som utgjør relle årsaker til utfordringen, og hvilke som tolkes på en bestemt måte eller er mer kontekstuell.

//1

Verktøykasse 2: Utforske systemet

Utforske systemet:

Systemkart

Et systemkart er en visuell kartlegging av hvordan systemet henger sammen, hvilke mønstre, bruddflater og systemiske utfordringer som oppstår i møtet mellom virkemidler, beslutninger og praksis. Kartet tar utgangspunkt i **hvordan systemet er ment å fungere.** Basert på denne forståelsen kan utfordringer, dreiepunkter og berørte aktører legges til for å berike forståelsen vår av systemet, og hvordan det bygger under utfordringene.

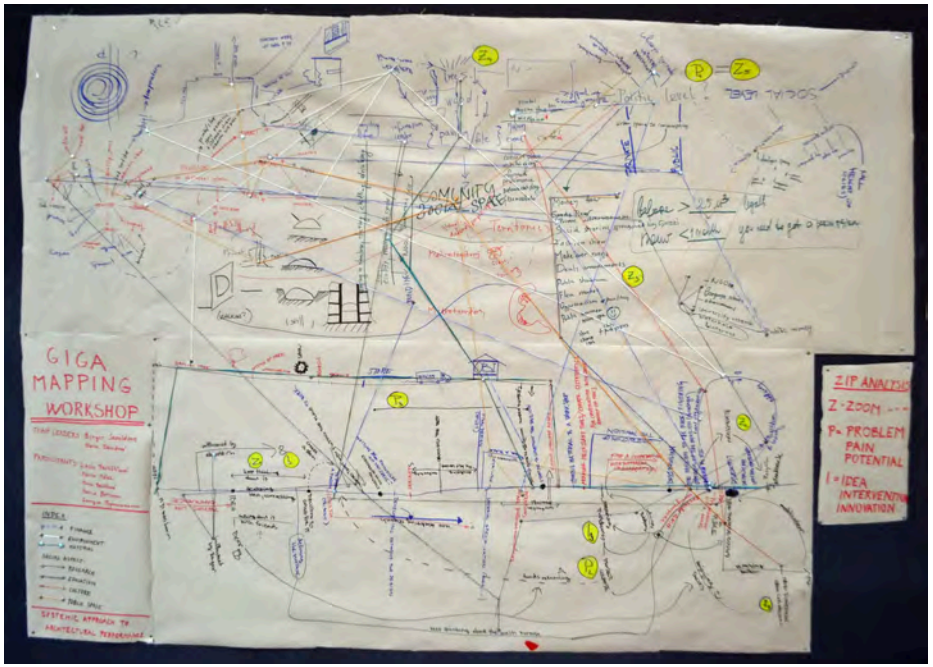
Formål	Kontekst	Uttak
Kartlegge muligheter, sammenhenger, utfordringer og læringspunkter ut fra et systemkart over dagens strukturer om en gitt policy utfordring.	**I workshopformat, helst sammen med så mange "i systemet" som mulig.**	**En felles forståelse av systemets avhengigheter, utfordringer og muligheter.**

//1

Eksempel på gigamap der det er gjort en ZIP-analyse (Zoom: områder som må utforskes videre / Innovasjon: områder det kan skapes endringer / Problem: områder som utgjør viktige utfordringer) etter at systemet er kartlagt.

Systemkart kan settes sammen med post-its eller på store ark, der det først skrives ned aktører, organisasjoner, brukergrupper, steder, hendelser, etc. alt ettersom hva som er relevant for å beskrive systemets sammensetning på en god måte. For å vise sammenhenger mellom de ulike partene kan dette beskrives på egne lapper "mellom dem" (fysisk på kartet). Herfra kan det videre utforskes for eksempel utfordringer og muligheter.

//1

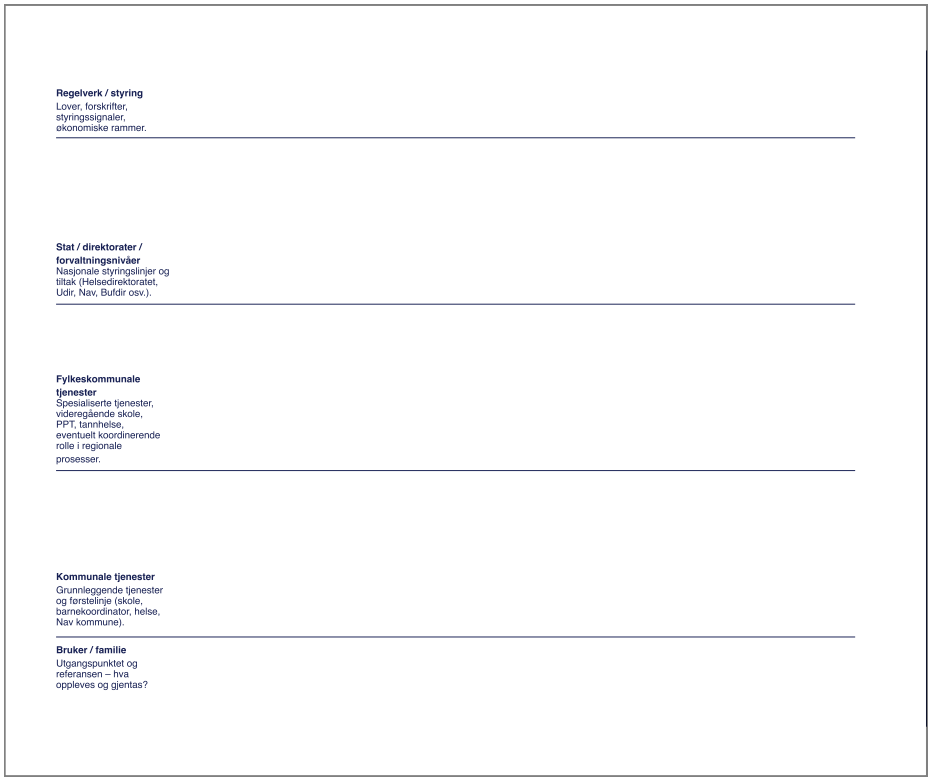
Utforske systemet:

Regulatoriske kjeder

Å avdekke regulatoriske kjeder handler om å synliggjøre koblingen mellom overordnede føringer og praksis, helt ned til kommunale tjenester og brukere. Årsakssammenhengene vil skape en dypere forståelse for tolkning og ansvar, og hvorfor dette resulterer i utfordringer for hvert ledd, samt i koblingen mellom de ulike leddene av forvaltningen.

Formål	Kontekst	Uttak
Kartlegge sammenhenger fra overordnede regelverk, helt ned til berørte aktører og brukere.	**I workshops, sammen med prosjekteiere og aktører nært på utfordringsbildet.**	**En tydeligere felles forståelse av tolkning og ansvar, samt årsaks-sammenhenger som bygger opp under utfordringsbildet.**

Et enkelt kartleggingsverktøy ugjør "systemlag", der regulatoriske virkemidler og rammebetingelser kan beskrives konkret ovenfor regelverket og styring, og videre ovenfor statlig forvaltning, fylkeskommune, kommunale tjenester og til slutt brukere. Ved å flytte seg opp- eller ned i lagene, kan vi lettere avdekke årsakssammenhenger på ulik nivå og forstå hvordan utfordringer oppstår i møtet mellom forvaltningsnivåene.

Utforske systemet:

Hva-hvis øvelser

Hva-hvis øvelser er kanskje den enkleste formen for scenariotenkning, som derfor gjør den effektiv for å utforske alternative fremgangsmåter og praksis rundt utvalgte utfordringer. Hva-hvis øvelser går ut på at deltakerne spør seg selv hva som kan være annerledes med en gitt prosess, tolkning eller virkemiddel ("hva hvis vi endret virkemiddel x?"). Dette handler om å danne nye perspektiver som kan utfordre dagens praksis og gi en dypere systemisk forståelse.

Formål	Kontekst	Uttak
Spekulere i idéer, endringer og mulige situasjoner basert dagens utfordringer.	**I workshops, og kan utføres med ønskede deltakere basert på aktuell vinkling for hva-hvis scenarioene.**	**En stor mengde forslag og perspektiver om alternativ praksis, som kan utfordre dagens utfordringsbilde, samt videreføres inn i konkrete eksperimenter og policy forslag.**

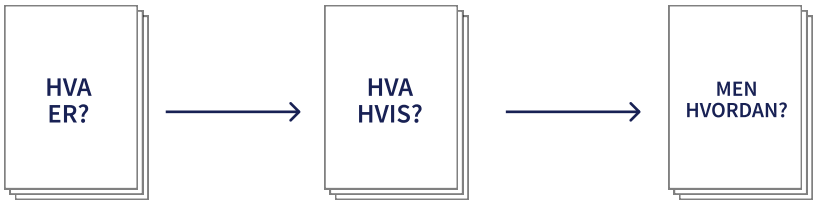
//1

Tredeling av hva-hvis øvelse. Definer elementer av dagens situasjon (hva er?), still scenario-spørsmål (hva hvis?), utforsk hvordan dette kan realiseres (men hvordan?)

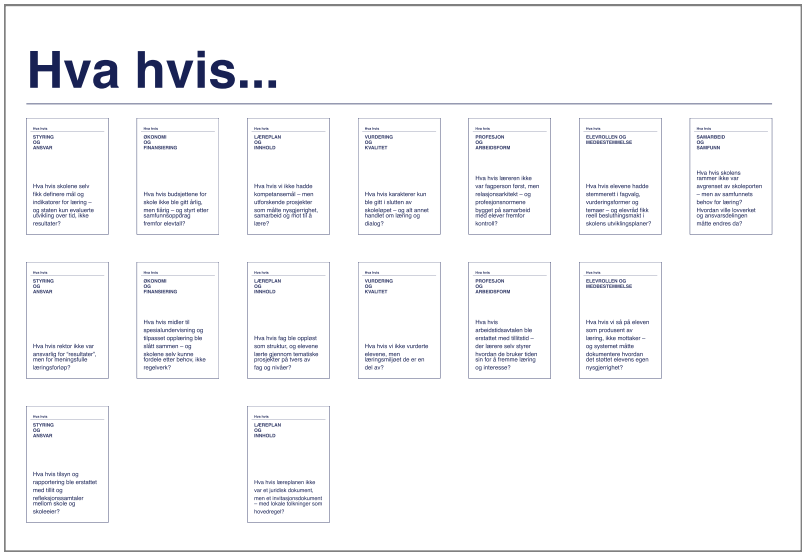
//2

Eksempel på forhåndsdefinerte spørsmål for virkemidler.

Hva-hvis øvelser kan enten utgjøre provokasjoner (kun spørsmålene) eller grunnlag for idémyldring (vi svarer på spørsmålene). Hvis det ønskes fokus på idéer og nye forslag, kan hva-hvis spørsmålene formuleres i forkant av at øvelsene utføres, for å vie mer tid og energi til hvilke idéer som spørsmålene fremprovoserer. På den annen side er formuleringen av spørsmålene som en egen øvelse, en god måte å utfordre antakelser og "gitte sannheter".

//1

//2

Utforske systemet:

Samhandlingsanalyse

Analysen ser spesifikt på hvilke ansvarsområder som ulike innvolverte aktører har i forvaltningen og innenfor problembildet. I første omgang handler det om peke på de konkrete ansvarsområdene, for så å utforske hvorvidt er er overlapp i ansvar, misforståelser, gjentakelser eller friksjon i ansvar, roller og arbeidsfordeling. Analysen skal både gi et tydeligere bilde av mandat og roller, samt peke på konkrete årsaker til en regulatorisk utfordring.

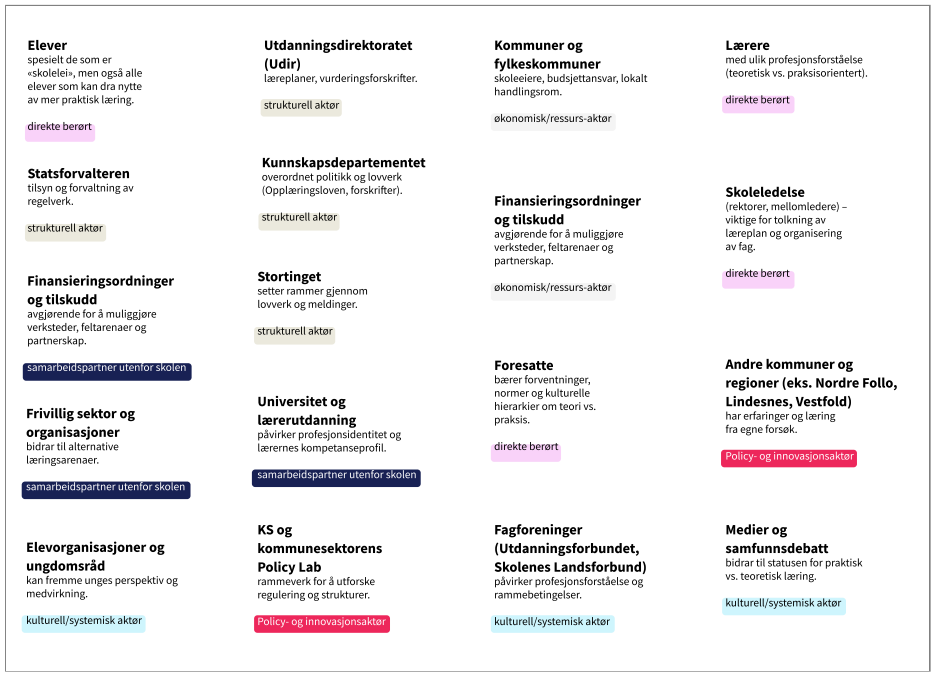
Formål	Kontekst	Uttak
Utforske mulige endringer og policy forslag fra et virkemiddel-perspektiv.	**I workshops sammen med aktører med god kjennskap til roller og ansvar blant aktører i det gjeldende systemet.**	**Felles forståelse av ansvarsområder, overlapp i ansvar, roller og arbeidfordeling, og hvordan dette bygger opp under utfordringsbildet.**

//1

Forhåndsdefinert inndeling for samhandlingsanalyse, med kontekst og aktørtype. Kan i dette tilfellet klippes ut og kartlegges fysisk som del av workshop, eller bearbeides videre digitalt.

I forkant av en samhandlingsanalyse er det nyttig å kartlegge alle aktørene, samarbeidspartnere og berørte som er en del av utfordringen. En inndeling her kan for eksempel bestå av strukturelle aktører, økonomisk ressursaktør, systemisk aktør (som eksisterer naturlig i systemet), samarbeidspartnere og drekte berørte. Denne oversikten kan alltids utvides eller endres. Herfra kan ulike roller og oppgaver til aktørene kartlegges, før det utforskes hvorvidt det oppstår utfordringer i møtet mellom dem.

//1

Verktøykasse 3: Teste handlingsrom

Teste handlingsrom:

Småskalaforsøk

Småskalaforsøk er eksperimenter der regulatoriske tiltak testes innenfor eksisterende rammer. Denne typen forsøk er relevant når vi ønsker å observere reell effekt fra at endringer innføres i eksisterende tjenester og strukturer. Fokusområde, omfang og metode varierer for småskalaforsøk, og er i stor grad tilknyttet en aktuell idé eller antakelse for ønsket datainnhenting, som til gjengjeld vil føre til nyttig og unik data, forankring og innsikt.

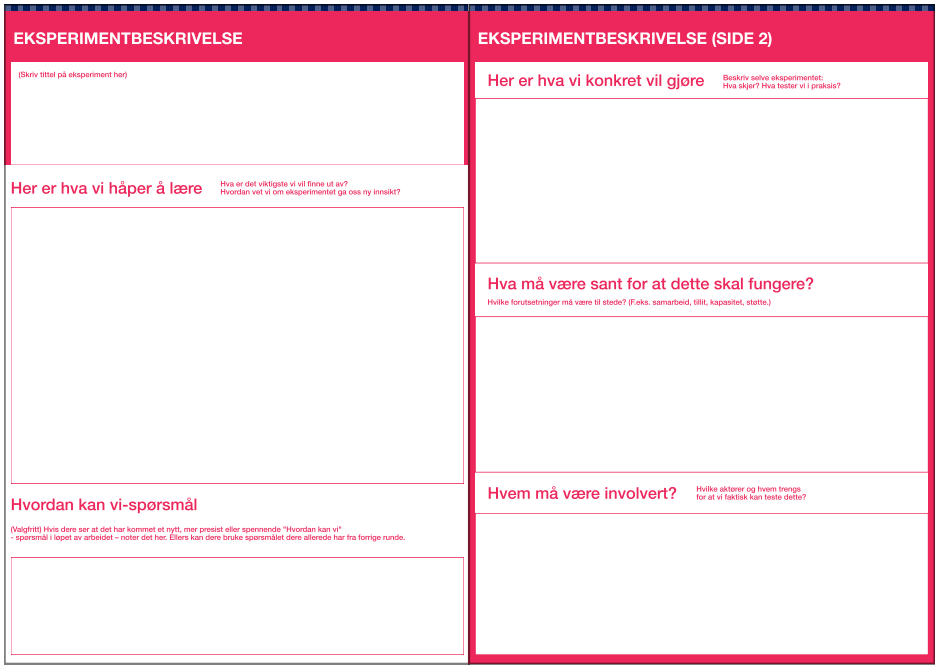
Formål	Kontekst	Uttak
Hente innsikt og data fra eksperimenter som foregår i reell kontekst.	**På bestemte steder, i en gitt kontekst med innvolverte brukere og aktører, og med en konkret plan for gjennomføring og innsiktsinnhenting.**	**Læring, evidens og forankring om en ønsket endring (både regulatorisk og annet) ovenfor utfordringer i et gitt policy lab prosjekt, basert på reelle betraktninger og erfaringer.**

Eksperimentbeskrivelser kan beskrives i skjemaer, som tar for seg utfordringer det ønskes at adresseres, hypoteser og konkrete idéer til eksperiment. Eksempler, formater og inspirasjon er nyttig her, som kan gi påfyll til ulike måter å gå frem på i eksperimenteringen. Samtidig er det viktigste for et gitt eksperiment at det gir oss svar på spørsmålene våre, fremfor at det skal "passe inn" i et interessant format.

//1

Eksempel på skjema for eksperimentbeskrivelse. Tittel, læringsønsker, hvordan-kan-vi-spørsmål, konkrete gjøremål, betingelser og roller.

//1

EKSPERIMENTBESKRIVELSE

(Skriv tittel på eksperiment her)

Her er hva vi håper å lære

Hva er det viktigste vi vil finne ut av?
Hvordan vet vi om eksperimentet ga oss ny innsikt?

Hvordan kan vi-spørsmål

(Valgfritt) Hvis dere ser at det har kommet et nytt, mer presist eller spennende "Hvordan kan vi"
- spørsmål i løpet av arbeidet – noter det her. Ellers kan dere bruke spørsmålet dere allerede har fra forrige runde.

EKSPERIMENTBESKRIVELSE (SIDE 2)

Her er hva vi konkret vil gjøre

Beskriv selve eksperimentet:
Hva skjer? Hva tester vi i praksis?

Hva må være sant for at dette skal fungere?

Hvilke forutsetninger må være til stede? (F.eks. samarbeid, tillit, kapasitet, støtte.)

Hvem må være involvert?

Hvilke aktører og hvem trengs for at vi faktisk kan teste dette?

Teste handlingsrom:

Bord- eller feltsimuleringer

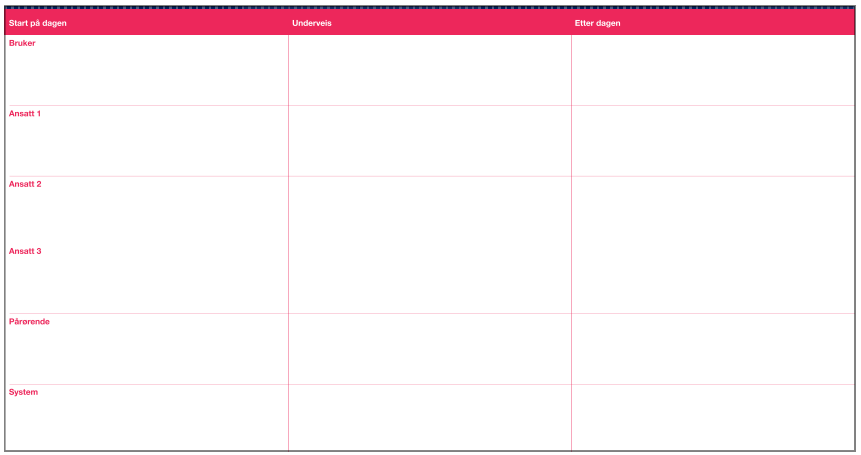
Fremfor å eksperimentere i reelle situasjoner, handler bord- eller felsimuleringer om å utføre dette i en "simulert" kontekst, altså utenfor parkais, der vi reflekterer, konstruerer og spiller ut ulike situasjoner dersom regelverk, roller og praksis endres. Simuleringen kan likne på en workshopøkt der vi utforsker hva-hvis øvelser ovenfor dagens situasjon, men der vi i større grad går i dybden på hvordan dette utspiller seg, med egne verktøy og grep.

//1

Simulerte brukerreiser kan brukes som en intern øvelse eller på lokasjoner det ville utspilt seg. De ulike radene beskriver Aktører og strukturelle påvirkninger, de ulike kolonnene beskriver tidsforløp.

Formål	Kontekst	Uttak
Utforske potensielle forløp basert på idéer og hypoteser utenfor reell kontekst.	**I workshopformat, i dialog med relevante aktører og brukere, med kartleggings- og dialogverktøy.**	**Læring, evidens og forankring om en ønsket endring (både regulatorisk og annet) ovenfor utfordringer i et gitt policy lab prosjekt, basert på bruker- og aktørinnsikt i dialog og samarbeid.**

Et enkelt verkøy for en simulering er å skissere en alternativ brukerreise sammen med involverte aktører og brukere. Sammen kan deltakerne diskutere hvordan nye regelver og praksis kan utspille seg dersom de utføres på en bestemt måte. I feltsimuleringer kan denne formen for diskusjonsøvelser foregå i kontekst der problemene utspiller seg, men der det ikke foregår i virkeligheten slik det gjør i småskalaforsøk.

//1

Teste handlingsrom:

Hypotesetesting

Kort beskrevet, er en hypotese en formulert antakelse om hvordan en handling fører til et resultat. En enkel hypotese kan overordnet beskrives som "dersom vi gjør X, vil dette føre til Y". Hypotesetesting handler eksplisitt om å **teste selve hypotesen**, for å komme frem til en formulering som er verdig videre eksperimentering og testing. Dette vil si at det først formuleres en enkel hypotese, som videre bearbeides frem til det oppnås en formulering som fanger utfordringen, intervensjoner og ønskede utfall.

//1

To 'hypoteseformler'.

//2

Hypotesetesting gjennom 5 iterasjoner: vi beskriver en hypotese i 'runde 1', og bearbeider/forbedrer den over i runde 2, og så videre, frem til runde 5.

Formål	Kontekst	Uttak
Utforme en verdifull hypotese ovenfor utfordringsbilde i en policy lab prosess, som kan brukes til videre eksperimentering.	**Workshops eller arbeidsmøter.**	**En eller flere konkrete hypoteser som fanger en bestemt utfordring, endringsforslag og forventet uttak eller læring.**

For å utforme en første hypotese må det være formulert en idé om hvilken utfordring den bygger på, en ønsket situasjon og hvikle endringer som kan føre til den ønskede situasjonen. Hvordan-kan-vi-spørsmål er et godt sted å starte idémyldringen, da det både adresserer utfordringen og den ønskede situasjonen. Mulige endringer kan inlemmes i selve hypotesen og testes ut for å oppnå en god formulering.

Hypotese for å hente inn læring:

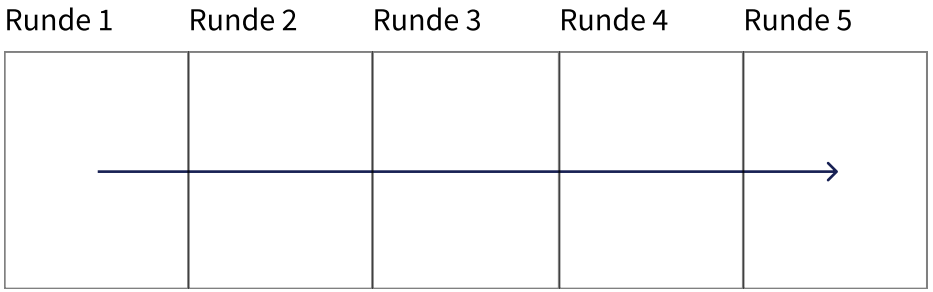
//1

Hvis vi gjør _ ,
vil vi kunne lære mer om _.

Hypotese for å validere antakelser:

Hvis vi gjør _,
vil dette føre til _.

//2

Teste handlingsrom:

Forsøk med alternative virkemidler

Utforsking av ulike måter et problem kan påvirkes på, for eksempel gjennom endret tolkning, informasjonsflyt, prosessutforming eller justering av ansvarslinjer. Skiller seg fra hypotesetesting ved at fokuset er på virkemidler, ikke antakelser. Må alltid gjøres innenfor tydelige rammer.

//1

Eksperimentark med eget punkt for å vise til koblingen mellom forsøk og regulatorisk element.

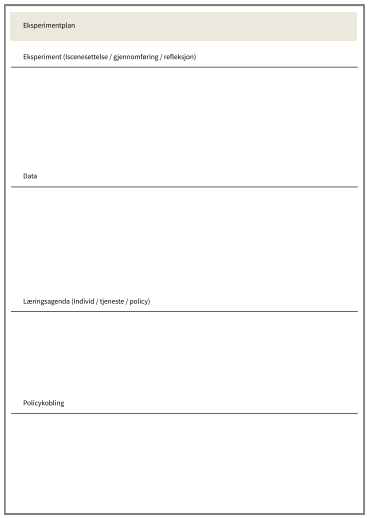
//2

Ark for å kartlegge virkemidler som hindrer eller muliggjør et ønsket utfall (brukes i kombinasjon med definerte virkemidler fra "tolkning av rammer og virkemidler"

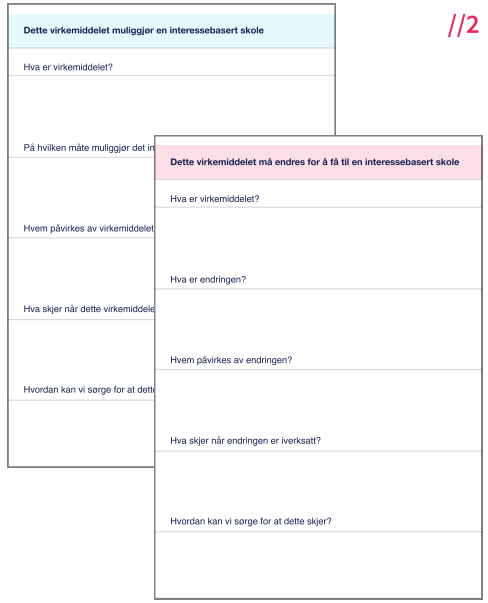
Formål	Kontekst	Uttak
Utforske mulige endringer og policy forslag fra et virkemiddel-perspektiv.	**Workshops.**	**Konkrete idé- og endringsforslag som baserer seg på endringer i tolkningen eller beskrivelser av konkrete virkemidler.**

Forsøkene bygger øvrige verktøy for å bearbeide virkemidler gjennom "tolkning av virkemidler" og "hva-hvis øvelser". Basert på dette kan dedikerte skjemaer fylles ut, eller øvelser utføres for å peke på lærdommer som kan hentes inn fra at vi gjør endringer ved konkrete virkemidler og rammebetingelser. Selve forsøket kan gjøres i flere omganger gjennom workshops eller skrivebordsøvelser, eller det kan utføres i et småskalaforsøk.

//1

//2

Verktøykasse 3: Utvikle og dele læring

Utvikle og dele læring:

Læringsnotater

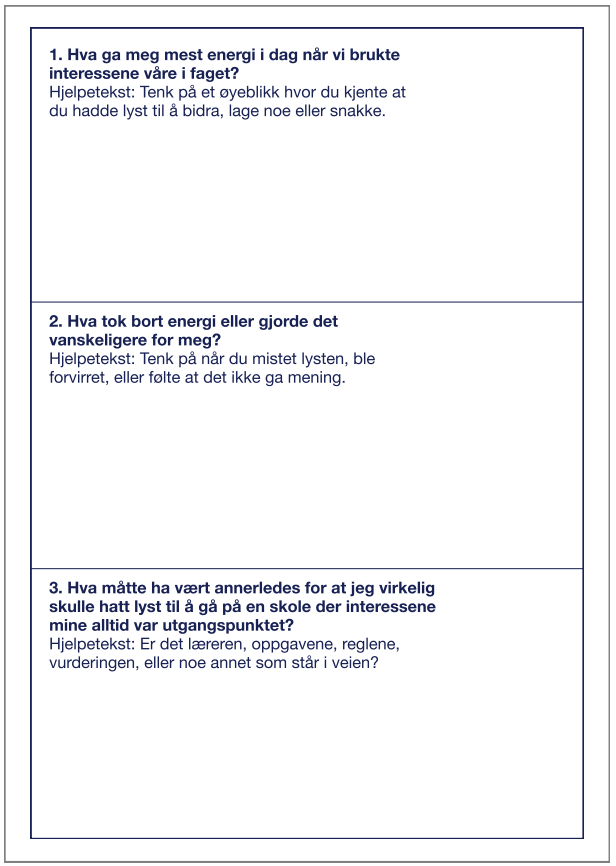
Læringsnotater er korte, konsise betraktninger tilknyttet eksperimenter. Notatene kan utgjøre skjemaer som stiller ulike spørsmål tilknyttet eksperimentet (hva skjedde før og etter? hvordan oppfører deltakerne seg? hva tenker notataker om det de ser og hører?). Det vil alltid oppstå uforutsette hendelser, reaksjoner og observasjoner som er viktige å ta vare på for å dele informasjon overfor aktører som ikke har vært direkte involvert i eksperimenteringen.

Formål	Kontekst	Uttak
Samle personlige betraktninger, lærdommer og konklusjoner fra et eksperiment eller workshoparbeid.	**Eksperiment eller workshop, underveis som notater eller helt til slutt som oppsummering.**	**Personlige refleksjoner og konklusjoner om et eksperiment eller arbeid.**

Et læringsnotat skal tas med videre i prosessen, og det er derfor viktig at notatet er tydelig og konsist. Dette kan bestå av egne skjemaer som fylles ut underveis eller i etterkant av et eksperiment eller en workshop. Det kan også være dedikerte øvelser der innvolverte bes besvare et bestemt spørsmål tilknyttet arbeidet eller testen.

//1

Læringsnotatark fra småskalaforsøk med ungdomsskoleelever.

1. Hva ga meg mest energi i dag når vi brukte interessene våre i faget?
Hjelpetekst: Tenk på et øyeblikk hvor du kjente at du hadde lyst til å bidra, lage noe eller snakke.

2. Hva tok bort energi eller gjorde det vanskeligere for meg?
Hjelpetekst: Tenk på når du mistet lysten, ble forvirret, eller følte at det ikke ga mening.

3. Hva måtte ha vært annerledes for at jeg virkelig skulle hatt lyst til å gå på en skole der interessene mine alltid var utgangspunktet?
Hjelpetekst: Er det læreren, oppgavene, reglene, vurderingen, eller noe annet som står i veien?

//1

Utvikle og dele læring:

Mønsteranalyse

Mønsteranalyser handler om å peke ut funn og konklusjoner som går igjen på tvers av prosessen, både fra workshops, skrivebordsarbeid og eksperimenter. Ved å hente ut lærdommer og undesøke gjengangere og strukturere opp viktige elementer, bidrar dette til å skape et underlag som kan bringes videre inn i den videre politikkutformingen.

Formål	Kontekst	Uttak
Bearbeide funn og innsikter underveis i prosessen og i ettertid av policy lab prosess, som skal bringes videre inn i politikkutformingen.	**I etterkant av workshops, arbeidsøkter, innsiktsprosesser, eksperimenter og prosessen som helhet.**	**Konkrete, strukturerte og delbare innsiktspunkter som viser til de viktigste læringspunktene og konklusjonene.**

//1

Kartlagte tendenser tatt ut fra lærdommer underveis i prosjekt.

Mønsteranalysen omfatter å strukturere funn og konklusjoner, og sammenfatte disse inn overordnede tendenser. Dette bør utføres både underveis, og som et eget arbeid på slutten av hele prosessen, da det både er nyttig for å bearbeide lærdom og oppsummere konklusjoner

//1

Utvikle og dele læring:

Regulatoriske innsiktsark

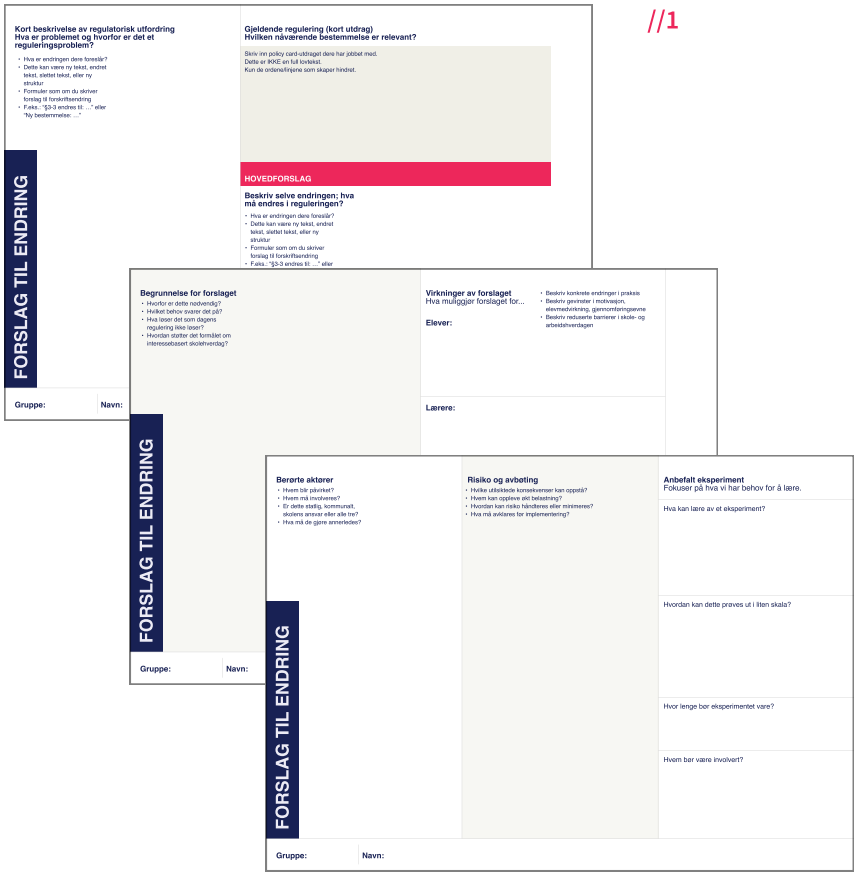
Regulatoriske innsiktsark er oppsummeringsark der funn, friksjoner, mulighetsrom og idéer, hypoteser og regulatoriske elementer kan beskrives på en oversiktlig måte. Dette skal fange helheten og kompleksiteten i det oppsummerte arbeidet uten at det går på kompromiss av kompleksiteten.

Formål	Kontekst	Uttak
Helhetlige oppsummeringer av regulatoriske innsikter fra deltakere og aktører.	**Oppsummering etter workshopøkter.**	**Beskrivelser som fanger konkrete regulatoriske utfordringer, sammen med dyptgående refleksjoner om ringvirkninger, eksperimenter og annen relevant informasjon.**

Innholdet i arkene avhenger tildels av hvilke elementer som er viktigst å få frem innenfor et bestemt policy lab prosjekt, men vil som hovedsak omfatte beskrivelser av regulatoriske utfordringer, forslag til endringer, begrunnelser for forslag, berørte aktører og brukere, mulige resultater fra endringer, samt forslag på et eller flere konkrete eksperimenter.

//1

Eksempel på komplett regulatorisk innsiktsark vinklet mot et endringsforslag.

//1

Utvikle og dele læring:

Overleveringsdialoger

Strukturerte samtaler der policy laben, sammen med problemeiere og relevante fagmiljøer i KS, deler innsikt med direktorater eller departementer. Ansvar for å fasilitere og strukturere overleveringen ligger hos policy laben, mens eierskap til problemstillingen og den videre bruken av innsikten deles med aktørene som har deltatt i arbeidet, for eksempel kommuner eller fylkeskommuner.

//1

Eksempel på komplett regulatorisk innsiktsark vinklet mot et endringsforslag.

Formål	Kontekst	Uttak
Omsette resultater fra policy lab prosess inn i reell policyendring.	**Etter eller underveis i policy lab prosessen.**	**Konklusjonene fra policy laben blir overført inn i reell politikkutforming.**

For hver samtale vil den samlede oppsummeringen fra de øvrige verktøyene i policy laben være aktuelle for overleveringen. Dette gjelder spesielt læringsnotater, mønsteranalyse og regulatoriske innsiktsark.